

de minister van Asiel en Migratie

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Uitvoering passage hervestiging in kabinetsbrief 25 oktober jl.

Datum
30 oktober 2024

Onze referentie
5887813

Afstemming met
BIM, DRM/VA, IND, COA

Bijlage(n)
0

1. Aanleiding

In deze nota wordt u geïnformeerd over de uitvoering van de nieuwe afspraak van de coalitie over het hervestigingsquotum in de brief van 25 oktober jl. inzake 'Nadere afspraken ten aanzien van de uitvoering van hoofdstuk 2 van het Hoofdlijnenakkoord 2024 - 2028 van PVV, VVD, NSC en BBB'.

Tijdens de begrotingsbehandeling van 7 november jl. heeft u een schriftelijke reactie toegezegd op de motie met nummer 44 van het lid Diederik van Dijk (SGP). Hier wordt u in een afzonderlijke nota over geïnformeerd.

2. Geadviseerde besluiten en gevraagde acties

1. Uw instemming om de wijziging van het nationaal quotum per 1 januari 2025 in te laten gaan, zodat per die datum kan worden gestart met de uitvoering van het nieuwe quotum conform de koers van dit kabinet;
2. Uw kennisname van de consequenties van het verlagen van het quotum per 1 januari 2025;
3. Uw instemming met de in deze nota voorgestelde inzet op hervestiging in 2025;
4. Uw instemming met het informeren van de Tweede Kamer d.m.v. aanpassen van de concept-kamerbrief (met nummer 5218850) overeenkomstig uw besluitvorming in deze nota.

3. Kernpunten

Voor uitvoering van de nieuwe kabinetsafspraken inzake hervestiging is besluitvorming nodig met betrekking tot de ingangsdatum van het nieuwe nationale quotum en de invulling daarvan.

Op 2024 kan op dit moment niet meer worden gestuurd. Dit betekent dat in 2024 op grond van het oude quotum en -kabinetsbeleid reeds vluchtelingen zijn geselecteerd die deels al in Nederland zijn aangekomen en deels nog zullen aankomen in de laatste maanden van dit jaar en de eerste helft van komend jaar. Invoering van de maatregel is mogelijk per 1 januari 2025. U wordt dan ook geadviseerd om per die datum te beginnen met de uitvoering van het nieuwe nationale quotum conform de koers van dit kabinet.

Overeenkomstig die koers wordt voor 2025 geadviseerd een stabiele uitvoering van de hervestigingsinzet in het kader van het migratiepartnerschap met Egypte

en daarnaast om het resterende (beperkt) aantal plaatsen voor 2025 niet te oormerken waarmee flexibiliteit wordt gecreëerd om deze plaatsen in te zetten op andere landen waarbij dit vanuit nationale (en/of EU) prioriteiten opportuun wordt geacht.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

4. Toelichting

Ad. beslispoint 1: ingang nieuwe nationaal quotum per 1 januari 2025

Dezerzijds wordt er vanuit gegaan dat de passage in de kabinetsbrief van 25 oktober jl. dat *“De hervestiging in VN-verband wordt beperkt tot nader order tot maximaal 200 vluchtelingen per jaar”* ziet op het nationaal quotum (meerjarig beleidskader hervestiging) van 500 hervestigde vluchtelingen per jaar. Daarbij wordt er vanuit gegaan dat de passage niet ziet op de hervestigingsinzet in het kader van de EU-Turkije Verklaring.¹

Datum
30 oktober 2024

Onze referentie
5887813

Hervestiging is een planningsproces waarin de uitvoering toewerkt naar het totaal toegezegde aantal te hervestigen vluchtelingen na ommekomst van een bepaalde periode. Vanaf 2024 betrof dit het 2024-2025 EU hervestiging- en humanitaire toelatingsprogramma (hierna: EU-programma).

In 2024 zijn reeds in selectiemissies en dossiervoordrachten een aantal zaken geselecteerd die deels al in 2024 in Nederland zijn aangekomen en deels nog dit jaar (ongeveer 70 tot 80 hervestigers) tot in de eerste helft van 2025 (tussen de 130-140 hervestigers) zullen aankomen.² Tussen datum selectie en datum aankomst zitten namelijk ongeveer 6 maanden, gedurende welke tijd de vluchtelingen door COA worden voorbereid op hun komst naar Nederland en voorbereidingen worden getroffen door de gemeenten die hebben toegezegd hen te zullen huisvesten.

In het kader van het nationale quotum staan geen selectiemissies meer gepland in 2024. Wel is gebruikelijk dat UNHCR op rollende basis dossiervoordrachten kan doen voor individuele urgente zaken. Met oog op de brief van 25 oktober jl. en de advisering in deze nota is UNHCR bericht dat de voordracht en afdoening van nog niet besliste individuele voordrachten in 2024 vooralsnog wordt gepauzeerd in afwachting van uw besluitvorming.

Sturing is op zijn vroegst mogelijk per 1 januari 2025. Dezerzijds is derhalve het advies om de uitvoering van de nieuwe coalitieafspraken per 1 januari 2025 in te laten gaan.

Ad. 2: Consequenties van het aanpassen van het quotum per 1 januari 2025

¹ Deze inzet in het kader van de EU-Turkije Verklaring valt onder de hervestigingsvariant ‘hervestiging in het kader van (EU) migratiesamenwerking met derde landen’, die los staat van het nationaal quotum. De inzet op deze variant is voorwaardelijk aan de wederzijdse uitvoering van de betreffende samenwerkingsafspraken (in dit geval de EU-Turkije Verklaring).

² Handmatig gegenereerde cijfers vanuit de Unit Hervestigingszaken van de IND op basis van prognose. Het is niet mogelijk om een exacte schatting te geven. Het betreft een indicatie van de aantallen op basis van het aantal tot op heden voor hervestiging geaccepteerde vluchtelingen. Gelet op de vele externe afhankelijkheden bij de uitvoering van hervestiging is het niet ongebruikelijk dat alsnog zaken afvallen, sprake is van een geboorte of overlijden, of dat vertragingen ontstaan m.b.t. overkomst en betrokkenen niet in 2024 maar in 2025 aankomen, etc.

Onder het vorige kabinet heeft Nederland toegezegd om in het kader van het EU 2024-2025 hervestiging- en humanitaire toelatingsprogramma (hierna: EU programma) op grond van het nationaal quotum per jaar 500 vluchtelingen te hervestigen (in totaal 1.000 vluchtelingen).³

Door de verlaging van het quotum per 1 januari 2025 kan deze toezegging niet volledig gestand worden gedaan. Het verdient aanbeveling de Europese Commissie te berichten dat de bijstelling van het nationaal quotum gevolgen zal hebben voor de uitvoering van de toegezegde Nederlandse inzet onder het EU programma.

Aangezien de toegezegde inzet op grond van het nationaal quotum onder het EU programma tevens is toegezegd in het kader van het Global Refugee Forum (december 2023), betekent het dat ook deze toezegging niet volledig kan worden uitgevoerd.

Verder betekent het dat de aanvankelijk beoogde inzet op hervestiging in 2025, die uitging van gemiddeld 500 hervestigers per jaar, moet worden aangepast. Getalsmatig geeft dit minder ruimte voor de strategische inzet van hervestiging met oog op de huidige en eventuele in 2025 (verder) te ontwikkelen partnerschappen en opvang in de regio aanpak van dit kabinet (zie verderop onder de toelichting op beslispunt 3 de voorgestelde aangepaste inzet).

Zoals hierboven aangegeven zullen als gevolg van het oude 2024-quotum nog een aantal vluchtelingen in 2025 in Nederland aankomen.⁴ Dit betreft evenwel inzet onder het oude quotum en het vorige kabinet, en staat los van het nieuwe quotum en de uitvoering daarvan door dit kabinet.

Tot slot wordt opgemerkt dat op het moment van de kabinetsbrief van 25 oktober jl. de afspraken met UNHCR, EUAA en IOM over de planning voor het 2025-deel van de uitvoering van het EU programma in een afrondend stadium waren. Omdat deze planning nog uitgaat van het oude quotum, moet deze worden aangepast. UNHCR, IOM en EUAA moeten worden bericht dat de gemaakte afspraken voor de periode 2024-2025 worden bijgesteld.

Ad. beslispunt 3: Voorgestelde inzet op hervestiging op grond van het nieuwe quotum in 2025

Wat betreft de inzet in 2025 wordt, gelet op de koers van het kabinet, een stabiele inzet van belang geacht op de huidige bilaterale partnerschappen waarvan de inzet op hervestiging onderdeel uitmaakt.

Dit betreft vooreerst Egypte. Een stabiele uitvoering van de hervestiging vanuit Egypte is aangewezen: Egypte geldt als een belangrijk land van herkomst en transit naar Europa, en opvang – waarbij zowel de EU als Nederland Egypte ondersteunen om vluchtelingen en migranten te blijven opvangen, en migratiebeheer in Egypte te versterken.

In de bilaterale afspraken (*Declaration of Intent*⁵) tussen Egypte en Nederland is opgenomen dat “*the Netherlands commits to look favorably to a continued effort to resettle refugees residing in Egypt within its UNHCR quota*”. In 2018 is Nederland gestart met hervestiging uit Egypte vanuit strategisch oogpunt in

³ Brief aan de Kamer d.d. 18 september 2023 inzake Geannoteerde agenda JBZ-Raad 28 september 2023, Kamerstuk 32 317, nr. 851.

⁴ Deze aankomsten tellen mee in de uitvoering van het 2024-2025 EU-programma wat betreft 2024. NL kan daarvoor ook nog vanuit AMIF de lumpsum financiële vergoeding ontvangen per daadwerkelijk hervestigde vluchteling (€10.000,-) welk geld veelal elders in de vreemdelingenketen wordt ingezet. In dit geval kan dat oplopen tot zo’n 1,4 miljoen Euro.

⁵ *Declaration of intent of bilateral cooperation on migration between Egypt and the Netherlands*, september 2021.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
30 oktober 2024

Onze referentie
5887813

verband met actuele ontwikkelingen bij de Egyptische autoriteiten waarbij bereidheid leek te ontstaan om de migratiedialoog aan te gaan en afspraken te maken over terugkeer.

Egypte heeft te maken met een toenemende toestroom van vluchtelingen als gevolg van de conflicten in onder meer Soedan en Zuid-Soedan en stijgende hervestigingsbehoeften. Begin 2024 is ook in EU verband een migratiepartnerschap met het land afgesloten.⁶

Inschatting dezerzijds is dat de afspraken het meest zijn gebaat bij stabiliteit in de uitvoering. De afgelopen jaren -de pandemie periode uitgezonderd- is de hervestigingsinzet in het kader van de samenwerking met Egypte een stabiele inzet geweest met één selectiemissie per jaar⁷. In de (aanvankelijke) planning voor het 2025-deel van de uitvoering van het EU programma is voor begin 2025 wederom een selectiemissie Egypte voorzien. De voorbereidingen hiervoor door UNHCR met IND en COA zijn al gaande.

De Egypte missie zal het nieuwe quotum grotendeels vullen.

Opgemerkt wordt dat het merendeels opvullen van het quotum door de Egypte missie de strategische speelruimte met andere landen inperkt om een partnerschap op terugkeer af te sluiten waar hervestiging onderdeel van uitmaakt. Om die reden, gelet op het (beperkte) aantal resterende plaatsen, is flexibiliteit van belang voor een zo optimaal mogelijke inzet op andere partnerschapslanden of landen en situaties waar dit in het licht van nationale (bilaterale) en/of EU prioriteiten en belangen opportuun wordt geacht.

Te denken valt aan hervestiging van zaken uit Libanon, Jordanië, het *Emergency Transit Mechanism* (ETM)⁸ in Niger of Rwanda, van Afghaanse hervestigingscaseload in omliggende landen, of anderszins. Hervestiging is een middel om nationaal en in EU-verband concreet uiting te geven aan solidariteit en verantwoordelijkheidsdeling met landen in conflictregio's die grote aantallen vluchtelingen opvangen. Een strategische inzet van hervestiging kan bijdragen aan een gunstiger beschermingssituatie in landen die groepen vluchtelingen opvangen, en bijvoorbeeld ook aan afspraken met het oog op het bevorderen van terugkeersamenwerking met derde landen.

U wordt geadviseerd dit voor 2025 te doen door de resterende plaatsen toe te wijzen aan de ruimte binnen het nationaal quotum die NL traditioneel beschikbaar stelt voor ongeoormerkte (dossier)hervestiging⁹.

Binnen de getalsmatige ruimte die het nieuwe quotum biedt is alles afwegende de combinatie van inzet op een missie naar Egypte gecombineerd met de resterende ruimte voor ongeoormerkte zaken, een invulling van de Nederlandse inzet voor 2025 waarmee de bilaterale samenwerking en EU inzet op Egypte als ook de strategische inzet van hervestiging op andere nationale en EU prioriteiten zo optimaal mogelijk kunnen worden bediend.

⁶ *EU-Egypt Strategic and Comprehensive Partnership*, maart 2024

⁷ Op basis van een aantal voordrachten variërend van 150-200. Het aantal vluchtelingen dat uiteindelijk wordt geselecteerd en in Nederland wordt hervestigd ligt meestal lager dan het aantal voordrachten, bijvoorbeeld vanwege afwijzingen, terugtrekkingen, of anderszins.

⁸ Door UNHCR in het leven geroepen voor de evacuatie van kwetsbare vluchtelingen uit detentie in Libië.

⁹ 'Ongeoormerkt' betekent in dit verband dat de plaatsen niet op voorhand zijn toegewezen aan bepaalde (prioritaire) opvanglanden en UNHCR dit flexibel kan aanwenden voor voordrachten van individuele urgente en spoed (dossier)zaken vanuit de hele wereld.

Ad. beslispunt 4: Informeren van de Tweede Kamer

U wordt geadviseerd de Tweede Kamer te informeren. Het is gebruikelijk de Tweede Kamer te informeren over de uitvoering van een afgelopen beleidskader (2020-2023) en de besluitvorming aangaande het opvolgende beleidskader. Hiertoe was nog onder het vorige (demissionaire) kabinet een concept-kamerbrief opgesteld (met nummer 5218850). Deze concept-kamerbrief wordt aangepast overeenkomstig uw besluitvorming in deze nota en opnieuw ter goedkeuring aan u worden aangeboden.

In de brief zal de Tweede Kamer worden bericht over de uitvoering van het voorgaand meerjarig beleidskader hervestiging 2020-2023, de toezegging onder het EU 2024-2025 programma door het voorgaande kabinet, de daarop volgende feitelijke situatie van een eenjarig quotum in 2024 (vorige kabinet) en de start van het nieuwe quotum per 2025 door dit kabinet.

4.1. Politieke context

Hervestiging als zodanig kan van oudsher rekenen op brede steun van de Tweede Kamer. Het is een van de duurzame oplossingen voor langdurige vluchtelingensituaties (naast terugkeer en lokale integratie), en een teken van verantwoordelijkheidsdeling en solidariteit met landen in conflictregio's die grote aantallen vluchtelingen opvangen. Daarbij is het een van de instrumenten van een integrale aanpak van migratie en de migratiepartnerschappen, als gereguleerde veilige route voor kwetsbare vluchtelingen naar bescherming, ter ondersteuning van opvang in de regio, en/of simpelweg als ruilmiddel en concrete *deliverable* voor bepaalde derde (partnerschap)landen.

De aantallen van het nationale quotum zijn wel onderwerp van politieke discussie. Sinds het instellen van een nationaal quotum in 1984 heeft dat tot op heden geresulteerd in een constante van 500 hervestigde vluchtelingen per jaar (met uitzondering van slechts enkele jaren waarin een lager of een hoger quotum gold). In EU verband is met het Migratie Pact ook de Verordening tot vaststelling van een Uniekader voor hervestiging en toelating op humanitaire gronden 2024/1350 in werking getreden en onderdeel van de integrale aanpak van migratie. In dat verband wordt per 1 januari 2026 voorzien in de uitvoering van hervestiging op grond van tweejaarlijkse Unieplannen.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
30 oktober 2024

Onze referentie
5887813